

בלבבי משכן אבנה

עבודת הגאולה האחרונה - גילוי היחודיות

בבית קודשי הקודשים נאמר: "בזאת יבא אהרן אל הקדש" (ויקרא טז, ג) "אחת בשנה" (שמות ל, י), "אראה על הכפרת" (ויקרא טז, ב) - ביום הכיפורים.

והרי שזהו ההבדל העצמי בין הגאולה הראשונה לגאולה האחרונה.

בגאולה הראשונה סדר הדברים היה באופן של "חבורה - חבורה". לעומת כך, בגאולה האחרונה סדר הדברים הוא באופן של "יחיד" - כל יחיד ויחיד עומד כמציאות לעצמו.

כאשר זה מתגלה באופן של "זה לעומת זה", הרי שמחד בתשעה באב נאמר: "אבל יחיד עשי לך" (ירמיהו ו, כו), יחיד דייקא, "איכה יסבה בדד" - מציאות של לבד. אבל מאידך נאמר בתשעה באב, שבו ביום נולד משיח. כלומר, נולד ה"יחיד" של הקדושה, מציאות פנימית של חיים שכל הווייתו מציאות של יחיד.

האדם בראשית יצירתו - יחיד

נבאר את שורשי הדברים, ולפי זה את האופן המעשי שלהם בס"ד.

ביום הראשון למעשה בראשית נאמר: "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד" (בראשית א, ה), ואז היה רק "יחידו של עולם". גם קודם שנברא העולם היה הוא יתברך שמו לבדו, אבל כך

מצרים, הדין הוא שהפסח אינו נשחט על היחיד, אלא הפסח נשחט על חבורה, משפחה - משפחה, או כל מי שנמנה על הפסח - "פסח נאכל למנוייו" (זבחים פ"ח מ"ה). והרי שבדקדוק נאמר שאין שוחטים את הפסח על היחיד. כמו כן, בפסח ישנו דין שהולכים אחר הרוב, ואם מיעוט טמאים בפסח ראשון, הרי שהם נגררים לעשות פסח שני. ואם רובם טמאים בפסח ראשון, עושים כולם פסח ראשון.

לעומת כך, כאשר מתגלה הגאולה האחרונה, הגילוי אינו רק באופן ש"אל יצא איש מפתח ביתו", ובתוך הבית ישנה חבורה. אלא הגילוי הוא באופן של "וסגר דלתך בעדך", שבתוך הבית עצמו האדם יכנס לחדר - "בא חדרך", לא "בא ביתך", אלא "בא חדרך". ישנה כניסה בתוך הבית עצמו לחדר - חדר לפניו מן חדר.

הדוגמא הבהירה והשורשית לכך היא "בית המקדש". בכללות, בבית המקדש ישנו את הר הבית, עזרת נשים, עזרת ישראל, עזרת כהנים, מקום הקודש, ולפני ולפנים - מקום בית קודשי הקודשים. בית קודשי הקודשים זהו ה"חדריך". זהו החדר לפניו מן חדר, זהו מקום הפנים, ששם ישנו רק יחיד. בשאר המקומות בבית המקדש יכול להיות יותר מאחד, אבל

מהשיעור הקבוע, בירושלים עיה"ק, ביום ג', כ"ח אדר, תש"פ

לכל החפץ לשמוע שיעור זה

בקול הלשון

073-295-1245

ללחץ 2

(שיחות בנושא הקורונה) < 4

גאולה ראשונה - באופן של "חבורה", גאולה אחרונה - באופן של "יחיד"

הגמרא אומרת בפרק הכונס (ב"ק ס ע"א): "דבר בעיר - כנס רגליך". ועל זה הגמרא מביאה את דרשה מן הפסוק: "לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך" (ישעיהו כו, כ).

ידועים דברי חז"ל, שהגאולה האחרונה תהיה כמו הגאולה הראשונה, שנאמר: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז, טו), (עי' מכילתא דר"י בשלח, ח, ועוד). וכדברי בעל הטורים (שמות יב, ח), כשם שבגאולה הראשונה נאמר: "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר" (שמות יב, כב) - מעין כך יהיה גם בגאולה האחרונה.

אולם, רק מעין כך יהיה גם בגאולה האחרונה. ונקודת החילוק בין הגאולה הראשונה לאחרונה היא כדלהלן. בגאולה הראשונה, שהיא גאולת

גם היה בתחילת הבריאה, ביום הראשון למעשה בראשית.

מהלך של עשרה ומהלך של יחיד
כאן מונח שני המהלכים שאנחנו רואים עתה במכה אחרונה. יש מהלך של עשרה, ויש מהלך של יחיד. הציבור זה עשרה – "כל בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין ל"ט א'). מהלך של עשרה עניינו לחזור לעשרה השורשיים – עשרה מאמרות שבהם נברא העולם. כאשר זה מצטייר בנפש, זה מצטייר באופן שיהיו עשרה במקום אחד, ולא יותר. כלומר, מעין השורש הראשון.

ביום השישי למעשה בראשית, נברא האדם. ועל זה אומרים חז"ל כידוע (רש"י בראשית ג, כב), שאמר הקב"ה: "אני יחיד בעליונים, והאדם יחיד בתחתונים", וביקשו מלאכי השרת לומר לפניו [לפני האדם] שירה (מדרש זוטא, קהלת, ו, ט) והרי שמלאכי השרת באו לדמות את האדם לקב"ה, וח"ו לעבוד לאדם. עד כדי כך הייתה הצטיירות של מציאות היחיד – של האדם.

אבל יתר על כן, המהלך הפנימי יותר הוא המהלך של יחיד – "בא חדריק", מציאות של יחיד כמציאות לעצמו. זהו העומק הפנימי של ה"זה לעומת זה" שמתגלה עתה.

ועל זה אומרים חז"ל: "לפיכך נברא האדם יחידי" (ילק"ש בראשית טו), שהאדם נברא יחידי.

זו צורת היצירה הפנימית של האדם – הוא נברא יחידי.

שורש הקלקול - הצטרפות לזולתו

נפתח יותר את הדברים. כפי שהוזכר, אדם הראשון בראשית היצירה היה יחיד, אבל מיד כבר ביום הראשון הוא נעתק ממציאות של יחיד לצירוף לזולתו – "זכר ונקבה בראם וכו' ויקרא את שמם אדם" (בראשית ה, ב).

מכאן, האדם הפך להיות מציאות שמתחברת לזולתה. עצם תחילת החיבור הזה – הוא שורש הנפילה. מכח כך ראה נחש את אדם וחווה משמשים זה עם זה, ונתקנא בהם, ומכאן נעשתה כל שורש נפילת הבריאה.

השורש של הנפילה נעשתה בזה שהוא מצטרף לזולתו. אם הוא מצטרף לחווה, הרי שגם הוא יכול להצטרף לנחש, וגם היא יכולה להצטרף לנחש. כאן מונח עומק נקודת הקלקול.

קלקול זה, איננו קלקול פרטי, אלא זהו שורש הקלקול. בקלקול הזה הושרש שבכח הדעת, שהוא כח הצירוף לזולתו, ישנו אופן של נפילה.

חז"ל אומרים: "אתמול לדעתי, היום לדעתו של נחש" (ב"ר יט, ט). כלומר, הושרשה מציאות שהדעת שהוא כח הצירוף – "והאדם ידע", כח האכילה מעץ הדעת – מצטרף לדעתו של נחש. כלומר, הוא מצטרף לזולתו באופן של נפילה.

זהו השורש הראשון שהיה בחטא אדם הראשון, וכך היה בכל סדר ימות עולם. היה את זמן התיקון של הצירוף

מציאות של חבורה - מעצם היצירה

אמנם, כשם שמאדם הראשון נעשתה מציאות של שנים, כנאמר בפסוק: "ויפל ה' אל'הים תרדמה על האדם וישן, ויקח אחת מצלעותיו, ויסגר בשר תחתנה, ויבאה אל האדם" (בראשית ב, כב), כך גם שייך שבכל יצירה יהיה אופן של שנים. הגם שבסדר היצירה הפשוט, האדם לבדו כאשר הוא עובר במעי אמו – הוא נברא יחידי. אבל ישנו אופן של שנים – תאומים.

יותר על כן, הרי בגאולת מצרים נאמר: "וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד" (שמות א, ז), ועל זה דרשו חז"ל (מכילתא דר"י בשלח), שאשה ילדה שישה בקרס אחת. כלומר, שמעצם היצירה ישנה מציאות של חבורה.

אמנם, לא זהו השורש הפנימי, לא זה מה שנתגלה בגאולת מצרים. השורש הפנימי הינו ההתחלה של כל דבר. ההתחלה של כל דבר היא יחידי – "לפיכך נברא האדם יחידי". מהיחידי יוצא לשנים, מהיחידי יוצא שישה בקרס אחד.

"אישה אחת הייתה בארץ מצרים, וילדה שישים ריבוא בקרס אחד, ומאן הוא – משה, שקול כנגד שישים ריבוא" (שהש"ר רבה פ"א סט"ו ועוד). כלומר, משה הוא בתפיסה של כלל, בתפיסה של ציבור, בתפיסה של חבורה.

מי שהשתמש בכח הזה לקדושה, הרי שקיים בעצמו: "רעך ורע אביך אל תעזב" (משלי כז, י) כלפי הקב"ה, בחינת "חברך" כלפי מעלה, כביכול, והצטרף מתוך הכח הזה לבורא יתברך שמו. אך בכללות הכח הזה לא נמצא עתה בקדושה, אלא הוא נפל למעמקי מציאות הטומאה, ולא רק למ"ט שערי טומאה, אלא הוא נפל לעומק שער הנ' של הטומאה.

וכאן מונחים רוב באי עולם, מעט מזעיר נשארו שלא מצורפים לדבר, מעט מזעיר ממש, אבל שאר העולם כולו, זה הווייתו, זה מציאותו.

כח הצירוף הגיע כמעט עד קצה יכולתו

הכח הזה, הגיע עד הקצה האחרון [או כמעט האחרון, בלשון מדויקת יותר] בכח החיבור בין בני אדם. באופן של "נתמלאה סאתה", או קרוב לכך.

וכאשר כח זה מגיע לקצה יכולתו, לקצה הוצאתו מן הכח לפועל - "אז תישברנה", נעשית בו מציאות של שבר.

במקום גאות מגיעה השפלות, כדרשת חז"ל, והרי שכל זה הגיע למקום שהצירוף בין בני אדם הפך להיות מעצם מציאות האדם. עד כדי כך שבני אדם הנמצאים באותו מקום שאין להם את אותו צירוף, מרגישים כביכול ש"למה לי חיים". זה נקרא "שערי מוות" כפשוטו.

המקום הזה שאליו הגיעה מציאות הבריאה, ההגעה לקצה, וכפי שדוקדק, "כמעט" לקצה הכליון של מציאות החיבור, זו עצמה ההתנוצצות של השלב שבא לאחר מכן.

גאולה מכח ה"כלל" - החלק הטפל שבגאולה העתידה

השלב שבא לאחר מכן, איננו מתגלה באופן של "זה לעומת זה", שלעומת החיבור של הקלקול בכל היקפו הנורא, תתגלה "גאולת מצרים" שהייתה באופן של חבורה, "נאכל למנוייו". זהו החלק החיצון שבגאולה האחרונה. זה נקרא בלשון הגמרא בברכות, שעתידה להיות יציאת מצרים טפלה לגאולה העתידה. כלומר, גם זה יתגלה,

המקולקל - שזוהי יציאת מצרים, ובעיקר מתן תורה, הדר קיבלו בימי אחשוורוש מאהבת הנס, "לך כנוס את כל היהודים". זה היה צירוף בחזרה של כולם במהלכי התיקון.

עקבתא דמשיחא - הפקעה מוחלטת של כח ה"יחיד"

אבל, ככל שארכו הימים, ובפרט בעקבתא דמשיחא, ובדור האחרון שלנו בשנים האחרונות, בכל העולם כולו מתגלה כח של צירוף שמצטרף בני אדם. עד כמה שהאדם ביסודו היה יצור שמצטרף לזולתו מכח תפיסת הצירוף הראשון שהזכרה, "מדיני, חברתי" בלשון רבותינו, הרי שעתה נעשתה מציאות שכל הבריאה כולה הפכה להיות תפיסה שכולה חברה - כולה צירוף לזולתו.

בעבר כאשר לאדם היה קשר עם בני אדם, הקשר היה מצומצם בהרבה מהקשר שישנו כיום. צורת הקשר שישנה כפי סדר הדברים בשנים האחרונות, הינה באופן של "רשתות חברתיות", האדם כולו הפך להיות "מרושת חברתית", מחובר כל הזמן לבני אדם.

נעשתה הפקעה מוחלטת של כח היחיד. מימות עולם לא היה חיבור כזה בין בני אדם. כמות של חיבור, צפיפות של חיבור, היקף של חיבור, כסדר. אבל לא בצד העליון של מתן תורה - "ויען כל העם קול אחד ויאמרו: כל הדברים אשר דבר ה' נעשה" (שמות כד, ז), צירוף של כל כנסת ישראל. אף על פי שגם זו אינה ההארה השלימה, שהיא הארת משיח, עולם הבא, אבל מכל מקום במתן תורה החיבור היה מהצד העליון.

לפי"ז, כאשר מתגלה ה"זה לעומת זה", נעשה צירוף. וככל שהאדם יותר מצורף לזולתו, ויש לו קשר עם כמות יותר גדולה של בני אדם בכל הרשתות החברתיות שקמו לאחרונה - הרי שהוא מרגיש את עצמו כמציאות.

כאן, נעשתה ההפקעה הגמורה של ה"לפיכך נברא האדם יחיד".

אנחנו לא עוסקים כעת בתוכן שנמצא שם. התוכן שנמצא שם נע בין המ"ט שערי טומאה עד שער הנ'. אלא עוסקים כעת לבאר שכל התפיסה של כל מציאות הבריאה קיבלה שינוי, היא הפכה להיות כולה מציאות חברתית.

אבל זהו הטפלות שבכח הדבר.

נמדדים לפי שטף הדעות שהם מקבלים כל הזמן מזולתם. אין את ה"דעותיהם שונים" מצד שורשו. ואם ישנם בני אדם שדעותיהם שונות, הרי שזהו מחמת שהם מתנגדים לכל מי שזולתם.

מצד הלבוש של בני אדם, הרי רוב מה שבני אדם לובשים בדורנו הינו מחמת ה"מודה" החדשה שיוצאת, והאדם נמשך אחר זולתו. הכלים שבני אדם קונים, כאשר יוצא מכשיר חדש בעולם היותר חיצון, בסדר בריאתו של העולם בני אדם רצים אחריו לקנותו, וכן על זה הדרך.

המציאות הפכה להיות באופן ש"האמת נעשית עדרים עדרים, והולכת לה" (סנהדרין צ"ז א'), נעשים עדרים עדרים של קלקול – כל תנועת החיים היא תנועה של "עדר" שנמשך אחרי זולתו.

כל תנועת הדור היא בעצם הימשכות שבני אדם נמשכים אחרי זולתם. כמעט ואינה קיימת מציאות עצמית בבריאה. צורת החיים ביסודה, במהותה הפנימית כפי שמתראה כלפי חוץ, שבני אדם נמשכים אחר זולתם.

נביא דוגמא מהעשר שנים האחרונות. ניתן את הדוגמאות היותר קרובות לעולם, אי אפשר לומר ה"פנימי", הוא כבר לא קיים, אבל מה שהיה בעבר. בני אדם התחילו לנסוע לטיולים. זה התחיל באומות העולם. לאחר מכן זה הגיע לאלו שאינם שומרים תורה ומצוות. לאחר מכן זה הגיע לאלו ששומרים תורה ומצוות למחצה לשליש ולרביע. ולאחר מכן זה הגיע לאלו ששומרים תורה ומצוות הנקראים "בני תורה". ולאט לאט כולם נמשכים לאותו דבר.

כמובן שישנם מגבלות מסוימות בגבולות ההלכה, שגם הם **מטושטשים** עד למאוד, אבל התנועה היא בדיוק אותה תנועה, בכל דבר בני אדם מתנועעים אחרי אחרים.

דוגמא נוספת. התחילו בעולם לנסוע באופניים. לאחר מכן, התחילו לנסוע באופניים חשמליות. לאט לאט, זה הופך להיות כסדרו של עולם. כאן בשכונה עצמה מציעים לשכור אופניים חשמליות. לאט לאט כולם מתנועעים לאותו דבר. יש לזה הסברי בריאות, הסברי "צפיפות אוכלוסין", וכולם צודקים או לא צודקים, לא זו נקודת הנידון, זו דוגמא בעלמא שהובאה על מנת לבאר שהכל מתנועע תמיד מסביב לתנועות מסוימות שכולם נמשכים

מהכח החיצוני שבדבר, מתגלה עתה הצירוף השורשי של עשרה בני אדם, לחזור לצירוף הראשון, כך מצטיירים עכשיו צורת בני האדם בעולם. וישנם כבר מקומות שזה עומד בשנים, וכמובן באלו שנגועים זה מגיע ליחיד, ולשם זה יגיע לכל באי עולם.

הגאולה העתידה - מכח ה"יחיד"

אמנם, כאשר מבינים את עומק מהלך פני הדברים, האדם מבין שהבריאה היא באופן של "נעוץ סופן בתחילתו, ותחילתו בסופן". ועתה, אנחנו נמצאים ב"נעוץ סופן בתחילתו".

כאשר לא מגלים את ה"נעוץ סופן בתחילתו", הרי שזה הופך להיות מציאות של "סופם". ה"סופם" הוא "בדד ישב מחוץ למחנה" (ויקרא יג, מו), מתגלה המציאות של ה"מוות יפריד", כח המוות מפריד בין בני אדם, ומתגלה הצד התחתון של מציאות היחיד, שהוא הנפילה העמוקה יותר, למטה ממציאות של חיבור דקלוקול – מתגלה היחיד של מציאות הקלוקול. היחיד של מציאות הקלוקול זהו "מינות", וזהו השורש של "אלוהים אחרים" – "זה לעומת זה".

אולם, מכנגד, עומדת מציאות האור של הקדושה, שחופף ויורד ובוקע לתוך מציאות הבריאה, שזהו **אורו של משיח**. חופף ובוקע בחזרה האור של ה"נעוץ סופן בתחילתו" – "לפיכך נברא האדם יחיד".

כל תנועת החיים - "עדר" הנמשך אחר זולתו

נבאר את הדברים מעט יותר בהרחבה. היו שני שלבים בקשר שהיה בין בני אדם. השלב הראשון הוא, שבני אדם נטו בהתנהגותם אחרי זולתם, כדברי הרמב"ם הידועים שהאדם נמשך אחרי בני מדינתו. כך היה מימות עולם, מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת, שנמשך אחרי דעתו של זולתו.

אולם, הכח הזה הלך והתגבר, והלך והתגבר, וככל שהדברים מצטרפים עם כל היקף הכלים שנמצאים בדורא בתראה, הרי שלאט לאט דעותיהם של בני אדם

עבודת הגאולה האחרונה - גילוי היחודיות

המשך מעמוד ד'

והולכים אחריהם.

ולברר את החיים מהתחלה. מה יש בי ממה ששייך לי, ומה יש בי ממה שקלטתי מסביבתי, שאינם שייכים לחלקי.

וכל מה שאינו שייך לחלקי, הוא לא חלקי - "נברא יחידי".

נצרך לשבת לברר את החיים מהתחלה. האור של זה הינו ה"נעוץ סופן בתחילתן", נעוץ ה"סופן" בתחילתן של "לפיכך נברא האדם יחידי", לחזור ולברר את החיים מתחילתן. מהו חלקי שלי, ומה קניתי מזולתי. זוהי עומק העבודה הפנימית ששייכת עתה לזמן בו אנו נמצאים.

יש לעשות בירור מן היסוד, מן ההתחלה, כל אחד לפי ערכו. כמובן שישנם רובדים חיצוניים יותר, ורובדים פנימיים יותר, שהאדם קנה מזולתו. את הגלדים החיצוניים כל אחד יכול לברר, אילו חלקים אינם שייכים לו. ככל שנכנסים יותר פנימה, נצרך בירור יותר עמוק בנפש, מהו חלקו שלו, ומהו איננו חלקו שלו, וזה תלוי בהשגת כל אחד ואחד. אבל כל אחד עד מקום שידו מגעת, נצרך לברר זאת.

מסירות נפש של יציאת מצרים - הוראה כללית לכולם

עומק הבירור הזה שנעשה עתה, הינו כעין הבירור שהיה ביציאת מצרים, שנתנו דם על המשקוף והמזוזות, ועל ידי כן הייתה הבדלה בין מה שנמצא בחוץ למה שנמצא בפנים. וכמו שאומרים חז"ל, נתינת הדם על המשקוף הייתה בגדר של מסירות נפש, "משכנו וקחו לכם" (שמות יב, כא), הם לקחו את העבודה זרה של מצרים, והייתה בזה סכנה. והרי שהמציאות שנתנו על הפתח הינה מציאות של מסירות נפש. זו הייתה עומק נקודת ההבדלה בין מה שנמצא בחוץ למה שנמצא בפנים.

ישנם כמה חלקים והגדרות בביאור של מסירות נפש, והגדרת הדבר באופן אחד ביחס לענייננו, מסירות נפש עניינה הגילוי שהאדם מגלה את הנפש דיליה, מגלה את היחיד שבנו.

במסירות נפש נאמר יסוד שצריך למסור את נפשו על ג' עבירות חמורות - "יהרג, ואל יעבור". אבל יתר על כן,

באופן הזה, מה שהיה מתחילה מציאות של חבורה דקדושה בפסח, הופך להיות "מכה וחבורה" - חבורה דקלקול. זוהי איננה חבורה מהמקום של החיבור, אלא חבורה מלשון "חרב", מלשון "מכה וחבורה טרייה", מציאות של קלקול.

כאשר מבינים את העומק שבדבר, מבינים שזה הביא עד ההיקף של שער הנ', שמצרף את כולם למקום של שער הנ' של הטומאה. שם הוא שורש הצירוף הגמור של קלקול. אמנם, הוא לא רק שם, אלא שהאחרית שלו נמצאת בשער הנ'.

היציאה מהגלות - לא רק יציאה משער הנ' שבני שבטומאה

נחמד יותר את הדברים. דבר פשוט הוא שכעת אנו נמצאים במצב של שער הנ' דקדושה מול של נ' של הטומאה. והרי שרובו ככולו של העולם, חוץ ממעט מזעיר, נמצאים בתוך עומק שער הנ' שבני שבטומאה עם כל החיבור "למדיה" - שם הם קבורים עתה רח"ל.

אמנם, ישנו את החלק הקטן יותר, שהוא החלק של בני התורה שבס"ד עדיין לא הגיעו לשם. אבל, היציאה מהגלות היא לא רק יציאה משער הנ' שבני שבטומאה. זהו שלב למי שנמצא שם רח"ל, ועל זה דובר בשיחה הקודמת.

השלב האחד הקודם לכך, ששייך לאלו שב"ה לא נפלו עד אותו מקום נורא, הינה ההבנה שעד אותו שלב, עדיין הכל מתנועע במהלך שכולם מתנועעים באותו מעגל סביב, לתנועות המתעגלות שגורמות לכולם להסתובב סביבם.

לפיכך, כאשר המציאות עתה היא באופן של "לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך", לא רק באלו שנמצאים מחוץ לבית, אלא באלו שנגועים, שסוגרים את הדלת על עצמם בתוך הבית עצמו, וכן הוא גם במי שחושש ממי שנוגע. הרי שזהו המהלך הפנימי שמתגלה, זו הבנה הבהירה של "נעוץ סופן בתחילתן" - "לפיכך נברא האדם יחידי".

העבודה המעשית - לברר מהו חלקו שלו

בשלב זה, צורת העבודה, צורת החיים הפנימית היא, לחזור

עבודת הגאולה האחרונה – גילוי היחודיות שבנפש

מיסוד דברי חז"ל, שכל מה שקיים בעולם, קיים בנפש, ובעולם זהו בית קודשי הקודשים, כפי שהוזכר לעיל שזהו עניינו של יום הכיפורים שהכהן גדול נכנס לפני ולפנים יחיד. ובמדרגת הנפש זהו ליבו של האדם, שהוא בית קודשי הקודשים שבנפש האדם. שם הוא מקום הכניסה שממנו תוצאות חיים, שם הוא השורש הפרטי של מציאות נפשו של האדם.

ולשם האדם צריך להיכנס. לא בהתעוררות של התפעלות בלבד, זהו השלב הראשון של הכניסה, זוהי התנועה הראשונה, כמבואר בדברי רבותינו. אלא האדם צריך להיכנס לפני ולפנים - להיכנס למציאות היחיד שבו.

ככל שהאדם יצטרף למציאות היחיד שבו, ויבטל את כל הקניינים שהוא קנה מזולתו, אצלו יתגלה המדרגה של "נעוץ סופן בתחילתן" - "יחיד" של סופן נעוץ ב"יחיד" של תחילתן. אצלו תאיר היחידה שבנפש, מציאות היחידה שגנוזה בבית, אבל לא בבית הכללי, אלא בבית הפרטי, בחדר הפרטי של נפשו של האדם.

כמובן, שהדברים הללו הינם סדר עבודה נכון לכל עת ולכל שעה, שהאדם צריך לחפש את חלקי נפשו הפרטית. אולם, בעתות הללו, בזמן שהכח החיצוני שיורד לעולם הוא "בא בחדריך וסגר דלתך בעדך", הרי שמאיר ה"זה לעומת זה" כמו שנתחדד לעיל, וכאן מונח עומק מעמקי העבודה של כל יחיד ויחיד, בהדגשה - כל יחיד ויחיד.

הסיבה שאי אפשר לקבץ את כנסת ישראל - עצם ולא מקרה

במתן תורה היה צירוף של כל כנסת ישראל, שישים ריבוא. בפורים הייתה גזירה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים ביום אחד, ולצורך ביטול הגזירה נצרך אופן של "לך כנוס את כל היהודים" (אסתר ד, טז) בבת אחת.

עתה אנו נמצאים במצב, שזו עצמה מציאות המגיפה, שאי אפשר לכנוס את כל היהודים ביחד. אפשר להתפלל באותו זמן בבת אחת, "רואים אלו את אלו", מצרפים מניינים בצורה הזו, וכדומה, אבל אי אפשר לכנוס את האנשים יחדיו.

כאן, מונחת ההגדרה שההצלה לא באה מהצירוף של

כאשר מתגלה ה"קנאים פוגעים בו", הרי שזו הלכה, ואין מורים כן. זו, הפנימיות של המסירות נפש, שהיא מגיעה מהיחיד שעושה כן מדעת עצמו. כאן מונח עומק נקודת המסירות נפש.

ביציאת מצרים היה ציווי של "משכו וקחו לכם", כלומר, שזו מסירות נפש שמקבילה למסירות נפש של ג' עבירות, והרי שזו הלכה ומורין כן, זה היה ציווי מאת הבורא למשה לאמור לכנסת ישראל.

מסירות נפש של דור אחרון - של כל יחיד ויחיד

אמנם, הכח שמתגלה בגאולה האחרונה הינו ה"הלכה ואין מורים כן". מתגלה מציאות שכלפי חוץ ההוראה שמקבלים משם לא נוגעת במעמקים הפנימיים של העבודה, כל אחד צריך לתבוע זאת בעצמו. זה לא מקרה, זו עצם המציאות. ההוראות שיקבלו בחוץ הם הוראות חיצוניות ששייכות לכלל, אבל התביעה על כל יחיד ויחיד היא המסירות נפש של עצמו, זהו הדם ששמים בין מה שנמצא בחוץ למה שנמצא בפנים.

ברם, כיוון שזהו העומק של הדם שהם שמו בפתחים ביציאת מצרים, נמצא שהמסירות נפש הייתה שווה לכל כנסת ישראל, "משכו וקחו לכם", משכו ידיכם מן העבודה זרה, וקחו לכם טלה, קרבן פסח, הפקעה והיבדלות מהמציאות של מצרים.

לעומת כך, המסירות נפש ששייכת לדור אחרון, כפי שנתבאר, איננה רק היבדלות מחוץ, לתוך הבית, אלא עניינה הוא "בא חדרך", זו הכניסה למציאות של היחיד, ושמה הוא בא לברר מהו היחיד שלו, מה חלקו שלו, מה מציאותו שלו, שאיננה קניין שבאה ממציאות זולתו.

מצד כך, בתוך הבית עצמו הוא נבדל מרעהו - "לפיכך נברא האדם יחידי", לכל אחד יש לו עולם מציאות לעצמו.

כניסה למקום ה"יחיד" שבלבו - הארת ה"יחידה" שבנפש

אין פרצופיהם שווים, ואין דעותיהם שווים, לכל אחד ישנו פרצופו שונה, ודעתו שונה, יש לו מציאות כמציאות לעצמו. זהו ה"בא חדרך" במעמקי הלב, כפי שאומר הנפש החיים

כל כנסת ישראל - "בכל קראנו אליו" (דברים ד, ז), יחד כל כנסת ישראל.

אבל מאידך, ביתר פנים, כמו שהוזכר, נצרכת הקריאה של היחיד - שקורא ליחיד. כל אדם מעמיד את עצמו, מנתק את עצמו מכל ההשפעות שיש לו סביבותיו, עומד על יחידותו שלו, ואז - הוא פונה לקב"ה ממעמקי לבבו של היחיד.

כאן מונחת מציאות הגאולה העתידה - זו צורתה.

מחול הצדיקים לעת"ל - למי שגילה ייחודיותו

ידועים דברי הגמרא בסוף מסכת תענית (ל"א א'), שעתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים, הקב"ה יושב באמצע, וכולם נמצאים במחול, וכל אחד מראה באצבעו ואומר: "זה ה' קיוונו לו". מצד כך שכולם נמצאים במחול, הרי שכולם מצטרפים יחד - הם המחול מסביב לנקודת האמצע.

אולם מצד כך שכל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר: "זה ה' קיוונו לו", כפי שנתבאר פעמים רבות, "אצבע" הינה ההתפרטות של היד, היא איננה כללות היד. כללות היד הינה "ידא אריכתא". ולכן ראובן יכול לשלוח את שמעון, משום שהוא ה"ידא אריכתא" שלו. אבל אצבע של ראובן לא יכולה להיות אצבע של שמעון, שהרי היא האצבע שלו, "לא כל האצבעות שוות" (פסחים ק"ב ב') כלשון הגמרא.

מצד כך, מה שנאמר כאן שכל אחד מראה באצבעו ואומר "זה ה' קיוונו לו", כלומר, כל אחד מראה את גילוי האלוקות הפרטי שיש לו. ישנו את הגילוי הכללי של המחול, וישנו את הגילוי הפרטי שיש לכל יחיד ויחיד, שזהו חלקו שלו.

זהו התהליך שאנחנו עוברים עתה, על מנת להגיע ל"עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים", שכל אחד יוכל להראות באצבעו.

מי שחיוו נמצאים בני של הנ' של השערי טומאה, חס ושלום, עליו נאמר דברי הגמרא הידועים בראש השנה (י"ז א'): "גהינום כלה והם אינם כלים, נעשים אפר תחת

כולם בבת אחת. לא זהו יסוד ההצלה. כפשוטו, הכח המתנגד הוא לא לקבץ את כולם, וצריך לקבצם עד כמה שניתן, או לקבצם במסירות נפש, אפילו שזו סכנה, שני מהלכים דקים בדבר.

אך בעומק הדברים, הפנים הם שונות, כפי שנתבאר. מה שאי אפשר לקבץ עכשיו את כל כנסת ישראל בפועל לתפילה בבת אחת, איננו מקרה, אלא הוא עצם מציאות הדבר.

כאשר מקבצים את כולם יחד, כולם צועקים יחד בבת אחד לקב"ה, כדוגמת אנשי נינוה שזעקו אל ה' בחזקה - "ויקראו אל אלהים בחזקה" (יונה ג, ח). אולם, לא אלו הם פני הדברים שנדרשים עתה.

קריאה מהיחיד שבו ליחיד של הבורא - צורת הגאולה העתידה

פני הדברים שנדרשים עתה, שכל אחד יקרא לקב"ה מהמקום הפנימי שלו. הוא קורא לקב"ה מהיחיד שבו - ליחיד של הבורא כביכול, שם הוא מקום הקריאה שהוא קורא אליו יתברך שמו.

קריאה כזו, פנימיות כזו, איננה ברת צירוף של אנשים. מצד חיצוניות הקריאה, גם עתה צריך שיצטרפו האנשים עד כמה שניתן כדי לקרוא כולם יחד. אבל לא זהו סופו של הדבר.

סופו של הדבר הוא, שכל יחיד ויחיד צריך לקרוא לקב"ה מהיחיד שלו, ממקומו שלו, מ"כל חד לפום מה דמשער בלביה". כמו שדורשים חז"ל (זוה"ק וירא קג ע"א) על הפסוק: "נודע בשערים בעלה" (משלי לא, כג), כל אחד "לפום מה דמשער בלביה", לפי הכרת האלוקות שיש לו בנפש, משם הוא קורא למציאות הקב"ה.

בכל צרתם - לו צר, יש כאן "לו צר" ב"יחיד", שכינה מצטרפת עם צרתם של ישראל, כל אחד לפי צרתו שלו, לפי צורתו שלו. פרצופיהם שונים, צורתו שונה, שם מציאות הצירוף של השכינה שמצטרפת עם ישראל.

ולכן בקריאה לבורא יתברך שמו, יש את הקריאה הכללית להצלת הכלל, ומצד כך עד כמה שניתן צריך לצרף את

שאלות ותשובות מסוף השיעור

הטעם הפנימי שרוב הנפגעים מהנגיף הם מבוגרים ולא צעירים

שאלה: שמים לב שברוב העולם האחוז של הנפגעים בנגיף באוכלוסייה הצעירה הוא הרבה יותר נמוך, למרות שבעצם האנשים שהכי מקושרים והכי מדובקים בכל פגעי הטכנולוגיה זה דוקא הצעירים, בעוד שהזקנים שנפגעים אף על פי שמשתמשים בזה אצל הרבה מהם זה יותר כלאחר יד, חלק אפילו לא יודעים איך להשתמש בזה. האם יש לזה ביאור?

תשובה: כן, ובלשון פשוטה מאוד, כפי שהוזכר, ישנם שני מהלכים, יש את המהלך החיצוני של עשרה בני אדם, ויש את המהלך הפנימי של אדם אחד. [כפי שנתבאר בשיעור, שורש יצירת האדם היתה באופן של יחיד, אדם אחד, וכן היא הגאולה אחרונה ע"י היחיד. זהו המהלך שורשי והפנימי. והמהלך החיצוני יותר הוא הצטרפות לזולתו, "עשרה", שזו היתה הגואלת מצרים, ע"י ציבור, חבורה]. הצעירים נמצאים בעולם החברתי, ולכן מתגלה אצלם העשרה של הצד השני [כח של חיבור ששורשו עשרה]. אצל המבוגרים שנוטים יותר לבדידות, מתגלה הבדידות של הצד השני [כלומר בדידות של קלקול - מוות]. וזהו מדוקדק מאוד.

ענין מי שחלה בנגיף שלא יחלה שוב

שאלה: יתכן שמי שחלה כבר לא יחלה שוב. לפ"ז, היכן יתגלה מהלך שמכאן נגיע לגאולה?

תשובה: מה שאתם אומרים מבחינה מציאותית לא מבואר כדי צרכו. ובעומק, ישנם שני שלבים, בחיצוניות הוא לא יחלה, אבל אם זה שייך לנקודה הפנימית, הרי שזה נדבק בו בעצם, זה לא יכול לפרוש ממנו, בבחינת "מינות" שרק המיתה יכולה להפרישה. מה שהוא נדבק ונתרפא, זהו מחמת שעדיין לא התגלה עצם המחלה, אם תתגלה בו עצם המחלה, הוא מת, היא לא פורשת ממנו. אלא שרק החיצוניות שבו יכולה שלא לחזור.

כפות רגלי הצדיקים". אבל מי שנמצא בתוך המציאות שיותר קרובה לקדושה, אלא שסוף סוף היא מציאות של טומאה, מחמת שכל הווייתו היא מה שהוא קונה מזולתו, או חלקים גדולים ממנה - הוא לא יוכל להגיע למחול של הצדיקים שמראים באצבע, לחלקו של היחיד שלו.

הכנת הקב"ה את העולם כעת - שכל אחד יחיד לעצמו

הקב"ה מכין את העולם לאופן כזה שכל אחד יעמוד כמציאות של יחיד לעצמו. "יחיד" בהתנתקות מכל כלי התקשורת שנמצאים, שזהו פשוט וברור. התחברות רק עד כמה שנצרך לדעת את המציאות, אבל חוץ מכך אין צורך.

אבל יתר על כן, "יחיד" במעמקי לבבו, במעמקי נפשו, בחלקו שלו. ומשם, כמו שהתבאר, "בכל קראנו אליו", משם לקרוא לבורא יתברך שמו. ומשם להתקשר במעמקי הנפש אליו יתברך שמו, "יחידה ליחדך", כמו שאומרים רבותינו שאחד מן הטעמים שה"יחידה" נקראת בלשון נקבה, מחמת שהיא הכלי ליחידו של עולם.

זהו תהליך פני הדברים שעוברים עתה.

האור שמאיר בפנימיות - הבדידות העליונה

מצד החיצוניות, מי שרואה את העולם, רואה שהעולם עסוק בחיצוניות, טרוד בבעיות של החיצוניות, ושקוע בבדידות, ומנסה להפיג אותה בשיטות שונות ומשונות של ה"עלמא דשיקרא" המוחלט.

אבל מי שיזכה, יגיע להגדרת בעל "חובות הלבבות" על החסיד, שהיא "אהבת הבדידות", הבדידות העליונה, הבדידות הפנימית של מעמקי נפשו של האדם. וככל שהכלים שהקב"ה נותן מכוונים לשם - הרי שזהו האור שמאיר בפנימיות.

יתן הבורא יתברך שמו, שיזכו כל ישראל להאיר כל אחד בנפשו, את הכח של כלל ישראל מחד, אבל את הכח של היחיד, של "יחידה ליחדך" בפרט. ומכח ההתקשרות של הכלל, ומכח ההתקשרות של הפרט, של ה"יחידה ליחדך", יתגלה בפועל אורו של משיח - "ועליך יזרח אור ה'" (ישעיהו ס, ב), בשלמות. ■

שאלות ותשובות מסוף השיעור

שלילת מ"ט שבני

שאלה: בשיעור הקודם התבאר בדברי הרב שישנם שלושה חלקים בעבודה, הדרך החיובית היא התקשרות לאדם עצמו, לפנימיות נפשו, לתורה ולהי' יתברך. והיום, הרב הדגיש את הנקודה של התקשרות האדם אל עצמו. האם זה שייך דווקא למ"ט שבני, או שזה מתחיל שם, ואז אדם מתקשר דרך זה לתורה ולבורא דרך הקביעות שלו?

תשובה: מה שהדגשנו בפעם הזו את החלק לשלול את נקודת המ"ט שאדם מתלבש בדברים שלא שייכים לו, מה שהוא מתקשר לעצם עצמו שלו זה נ'.

דרכים לבקוע ל"אני" הפנימי

שאלה: זה המהלך של ארבעת היסודות?

תשובה: זהו מהלך שורשי מאוד, אולם יכולים להיות אופנים אחרים בהתלבשויות שונות. אבל היסוד הוא שהבריאה חוזרת למה שהאדם נברא יחידי, היא חוזרת לאותו יחידי. ארבע היסודות זו צורת הבריאה, הרי הקב"ה ברא את האדם יחידי, אבל זהו סדר אחד מהסדרים היסודיים שדרכו מתגלה צורת אדם, זהו לא הסדר היחידי שדרכו אדם יכול לבקוע לאני הפנימי הפרטי שלו.

סור מרע ועשה טוב

שאלה: הרב הדגיש היום לשלול את כל החלקים אחרים, ולהתחבר לעומק נפשו.

תשובה: כל דבר מורכב מסור מרע ועשה טוב. שללנו את הסור מרע של החלקים של האחרים, שזה המ"ט, אבל לא דיברנו על הני שבני, שהוא מצטרף לאחרים זה מה שהדגשנו, ואז הוא חוזר ומתחבר לעצמו שלו, ואז הוא יזכה למ"ט שלו, ויזכה לני' שלו, שזה המכוון, שזה עצם עצמותו.

מדוע הקלקול התחיל בשנת תש"ס

שאלה: הרב ציין בשיחה הקודמת שעיקר הקלקול התחיל בתש"ס, מה קרה אז באותה תקופה?

תשובה: אז התחיל לשלוט כח עמלק, נשאר ר"מ שנה (שהוא גימ' "עמלק") עד הסוף של העולם.

מדוע איטליה נפגעו מאד

שאלה: רואים שדווקא איטליה נפגעו הכי חזק, האם זה מצד שהם השורש של אדום?

תשובה: זהו מהצד התחתון. והצד ההפוך, כמו שאומרת הגמרא נעץ גבריאל קנה בים, ומשם "איטליה של יוון", כאשר נשא שלמה את בת פרעה, הרי שהראשונה והאחרונה נעוץ באותו מקום.

מקשיבים למשרד הבריאות מחמת הגלות

שאלה: הרבה משפחות נוטות לזלזל או לא לזלזל בהוראות של משרד הבריאות, מה הקו שבעצם אדם צריך לנקוט לעצמו?

תשובה: הם לא ראויים שיקשיבו להם כלל, מחמת שהם אינם נאמנים על כלום, אלא שאנחנו נמצאים בגלות אצל הרופאים, כמו שאמר הסטייפלר, וזו הגלות שלנו, ולכן אין ברירה [אלא להקשיב להם]. למעשה אם היו יהודים יראי שמים שהיו נותנים הוראות, היה צריך להקשיב להם. אבל הם אינם נאמנים לכולם.

שאלה: הרי ישנם רבנים שפוסקים כן להקשיב להם.

תשובה: כי אין להם ברירה, כמו שאמר הסטייפלר, אנחנו בגלות אצל הרופאים, אבל למעשה אם היו רופאים יראי שמים היה צריך להקשיב להם, רק שלא העמידו מישהו חלופי, אז אין ברירה אלא להקשיב להם מחמת המציאות, אבל למעשה אליבא דאמת הם לא נאמנים לכולם, רק למיחש מבעי [כלומר צריך לחשוש לדבריהם].

שאלות ותשובות מסוף השיעור

ואי אפשר להתקיים שם תדיר, זו אבחנה של "רצוא ושוב", וכשהוא יוצא החוצה יש לו עוד ידיעות. בשורש הראשון כשהוא פוגש שהוא יוצא, הוא פוגש את התורה, מכאן ואילך משתלשלים כל שאר הידיעות שישנם. אבל הוא צריך לגעת ב"רצוא ושוב" במעמקי הנפש, ששם באותו מקום, "כי אני ידעתי" יש לו רק ידיעה אחת בלבד, מהי הידיעה - מציאותו יתברך שמו, זו הדבקות השלימה והתכללות בו יתברך שמו.

לעבוד על מנת להינצל מהסכנה

שאלה: האם ראוי שנעסוק בעיקר על מנת להינצל מן הסכנה?

תשובה: מתוך שלא לשמה בא לשמה, אבל הני מילי באופן שבא לשמה, אם לא הוא נשאר באמת בדעתו של נחש.

הגעה מלמעלה למטה או מלמטה למעלה

שאלה: כלומר שאם זה מלמעלה למטה זה עדיף?

תשובה: אם הוא יכול להגיע מלמעלה. אבל כדי שיגיע מלמעלה למטה הוא צריך להיות מחובר ומקושר למעלה, או באופן של מסירות נפש, ואז הוא בוקע מיד לעילא. ואם לא, אז שיפעל מתתא לעילא לפי מדרגתו.

בקיעה למקום הפנימי דרך המידות

שאלה: מי שעדיין לא הגיע לתיקון המידות שלו, יכול גם לזכות לגאולה?

תשובה: צריך להתחבר למידה הכי מתוקנת שבו, שהיא הדרך, כדברי הרמב"ם הידועים ש"לפיכך הרבה להם תורה ומצוות", שזה שביל שדרכו בוקע פנימה. הוא לוקח את המידה הכי מתוקנת שבו, ובה הוא מתעמק להתקשר פנימה. ובמקביל הוא מנסה לתקן גם את המידה הרעה שלו, שלא יהיה תופס צד אחד של דבר. אבל למעשה מהמידה הטובה ביותר שיש בו דרכה הוא מתחבר לפנים. וזה במהלכי מידות, אחרי זה יש מהלך של תורה, ויש מהלך של תמימות ופשיטות,

שאלה: וזה עיקר העבודה של המ"ט שבני?

תשובה: מצד השלילה שבו אז הוא שולל את הרע שבמ"ט שני, מצד החיובי שבו אז הוא מגלה את כל אופן נפשו, אבל הוא לא נוגע עדיין בעצם נפשו במ"ט.

עסק התמימות והתורה בעת הזו

שאלה: בעת זו ראוי לעסוק בעסק התורה או בתמימות?

תשובה: צריך להתלבש ולהתפשט, זו הבחנת פשט ולבש בגדים אחרים, הוא מתלבש במוחין וחוזר לפשיטות, וחוזר חלילה.

השורש של עשר והשורש של אחד

שאלה: איפה השורש של עשר ואיפה השורש של אחד?

תשובה: יש את השערות, שער - עשר, ויש את פנימיות א"ק, ויש את הארת הקו, ויש את הארת אור א"ס, הרשימו שבתוך הצמצום, והאור א"ס שקודם הצמצום, יש את הסובב, ויש את עצמות אור א"ס שלפני כן, שהוא סוד האחד.

הגעה למעמקי נפש האדם - הידיעה שאין עוד מלבדו

שאלה: עד איפה המקום שאנחנו צריכים להגיע?

תשובה: עד המקום הכי פשוט של עצם הידיעה שיש את מציאותו יתברך שמו, "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו", כמו שאומר הקוצק'ר כידוע, "אין עוד מלבדו", כלומר אין לך שום ידיעה זולת הידיעה הזו שיש את מציאות הבורא. זהו מקום מעמקי הנפש. כשיוצאים לחיצוניות הנפש, ישנם עוד ידיעות, אם הוא זוכה אזי עיקר הידיעה שיש לו שם זוהי ידיעת התורה. אבל במקום העמוק ביותר בנפשו של האדם, "אתה הראת לדעת כי ה' הוא אלוקים אין עוד מלבדו", אין עוד ידיעה זולת הידיעה שיש את מציאות הבורא, זהו מעמקי נפשו של האדם, שהוא יודע שם רק דבר אחד, שיש את מציאות הבורא.

שאלות ותשובות מסוף השיעור

ויש את הטפל, עסקנו בעיקר, הטפל אנחנו משאירים לקב"ה שיעשה כרצונו, זו לא עבודתנו.

צורת התפלה בעת הזו

שאלה: מה צריך להתפלל עכשיו?

תשובה: שאור הגאולה יאיר ויבקע ויטהר את הנפשות, ומכח כך ישתלשל גם לגופים ויהיה רפואה שלימה, לא שיהיה רפואה שלימה כשלעצמה. רפואה שלימה לעצמה זה להתפלל בעצם שהקב"ה ישאיר את הטומאה ויסלק את ה[מחלה], אין שום טעם בזה, זו לא המטרה.

לעורר מסירות נפש מסוימת בעת הזו

שאלה: מהלך ההתקשרות לבורא שהרב דיבר עליה, צריך להיעשות ע"י מדרגה של מסירות נפש, או שצריך שזה יהיה אצל כל אחד לפי מדרגתו?

תשובה: בזמנים מעין אלו בוודאי שכל אדם צריך לעורר את עצמו לאיזושהי נקודה של מסירות נפש, ואם לא, הרי שאין לו יניקה מעיקר האור. ואף אם אין לו מסירות נפש על כל ההיקף, אבל באיזושהי נקודה, הוא מוכרח לעורר את הדבר.

בכל פעם שמגיעה מציאות של סכנה בעולם - הפשט הוא שמאיר אור של הסתלקות הנפש, ולכן כאשר האדם לא זוכה הוא חס ושלום הופך למציאות של מת. וכאשר הוא זוכה, זהו "מות עד שלא תמות", באותו כח עצמו, הוא משתמש בו לקדושה של מסירות נפש. זהו גופא השורש העמוק להינצל מן המיתה. להינצל מן המיתה זה לא ע"י בריחה מן המיתה, אלא את הכח של המיתה הוא מחיל בקדושה, וכך יכולים להנצל מן המוות [שאלה

זו היא מהשיעור הקודם בכ"ב אדר תש"פ.

דרך המידות ששאלתם, ענינו בלבוש הזה.

מדוע צריך לגלות יחודיותו קודם הביטול לבורא

שאלה: מצד כך שהעבודה להידבק בשער נ', למה העבודה היא להידבק דוקא בגילוי היחודיות, הרי שער הנ' כולל גם את שאר המדרגות כביטול, התדבקות, והתכללות, האם זה מצד ה"מתתא לעילא", או שישנה סיבה מסוימת?

תשובה: כמו שאמרתם, החלק התחתון שבנפש זהו היחודיות הפשוטה מצד היש שבו, אחרי זה יש את הביטול של אותו יש, אבל את מה הוא מבטל, יש מה שהוא מבטל את החיצוניות שזה לא הוא, אלא הוא מבטל מה שהוא קנה מזולתו, אז בעומק זה "עלמא של דמיון" מה שהוא קנה, והוא מבטל את המדמה, הוא לא מבטל את היש האמיתי. כשהוא מגיע לעצמו שלו, יש לו את היש האמיתי שלו, ואז הוא מבטל את עצמו ודבוק ביש האמיתי, שזה הוא יתברך שמו.

התפשטות מלחמת גוג ומגוג למלחמה גשמית

שאלה: מלחמת גוג ומגוג יכולה להתפשט למלחמה גשמית ממש?

תשובה: בוודאי. היא לא יכולה להתפשט, היא כבר קיימת, יש מלחמה כל השנים האחרונות בעולם, אבל היא רק הענף האחרון, הקצה התחתון של הדבר. יסודה היא מלחמה פנימית בנפשות, התגלותה היא מתגלה בחוץ, כמה יתגלה בחוץ, כמה לא יתגלה בחוץ, זה לא כזה נפק"מ, אדם עוסק בטפל, ולא עוסק בעיקר. האם היא יכולה להתגלות בחוץ - היא כבר מתגלה בחוץ.

שאלה: כרגע אף אחד לא ערוך לעשות מלחמה, זה לא משהו מציאותי כמו שהמחלה באה ברגע.

תשובה: אתה רוצה לחשבן איך הקב"ה ינהיג את עולמו? ולפני חודש אם היית מנסה לחשבן מה שיהיה כן יכלת להגיע למסקנות? אין גם צורך לחשוב בדברים האלה, זה לא נפק"מ. אני אומר עוד פעם, יש את העיקר

